

Beha'alote'ha – Préserver l'honneur d'Israël

Source : Likouté Si'hot volume 23, première Si'ha de Beha'alote'ha

D.ieu demande à Israël d'offrir l'agneau Pascal dans le désert du Sinaï	1
בהעלותך ט, א: וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר-סִינִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית לִצְאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר. וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-הַפֶּסַח, בְּמוֹעֲדוֹ... כָּל אִשׁ צִוָּה ה', אֶת-מֹשֶׁה--כִּן עָשׂוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיְהִי אֲנָשִׁים, אֲשֶׁר הָיוּ טִמְאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא-יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת-הַפֶּסַח... וַיֹּאמְרוּ... אֲנַחְנוּ טִמְאִים, לְנֶפֶשׁ אָדָם; לָמָּה נִגָּרַע, לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת-קָרְבָּן ה'... וַיְדַבֵּר ה'... אִישׁ אִישׁ כִּי-יִהְיֶה-טִמָּא לְנֶפֶשׁ אוֹ בְּדַרְדָּר רָחֲקָה לָכֶם, אוֹ לְדֶרֶתִיכֶם, וַעֲשֵׂה פֶסַח, לָהּ. בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם, בֵּין הָעֲרֵבִים--יַעֲשׂוּ אוֹתוֹ. Behaalote'ha 9, 1 : D.ieu parla à Moïse dans le désert de Sinaï, la seconde année de leur sortie du pays d'Egypte, le premier mois, en disant : « Que les enfants d'Israël fassent la Pessa'h au temps fixé »... Exactement comme D.ieu l'avait prescrit à Moïse, ainsi firent les enfants d'Israël. Il y eut des hommes qui étaient impurs et ne purent faire le Pessa'h. Ils dirent : « Nous sommes impurs ; mais pourquoi serions-nous privés d'offrir le sacrifice du Seigneur ? »... D.ieu dit : « Si quelqu'un se trouve souillé par un cadavre, ou sur une route éloignée, parmi vous ou vos descendants, et qu'il veuille faire le Pessa'h en l'honneur de D.ieu. C'est au deuxième mois, le quatorzième jour, vers le soir, qu'ils le feront ». רש"י: בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן. פָּרָשָׁה שֶׁפִּרְאֵשׁ הַסֶּפֶר לֹא נִאֶמְרָה עַד אֵיךְ, לְמַדָּת, שְׂאִין סֵדֵר מִקֶּדֶם וּמֵאַחֵר בַּתּוֹרָה. וְלָמָּה לֹא פָתַח בְּזוֹ? מִפְּנֵי שֶׁהוּא גִּנּוּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל אֲרֻבָּעִים שָׁנָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, לֹא הִקְרִיבוּ אֶלָּא פֶסַח זֶה בַּלְבָּד: Rachi : Au premier mois. Le premier chapitre du présent livre n'a été dit qu'en Iyar, d'où l'on apprend que la Torah ne respecte pas un ordre chronologique. Et pourquoi ne commence-t-il pas par le présent chapitre ? Parce qu'il jette un discrédit sur Israël, lequel, au long de tous les quarante ans de son séjour dans le désert, n'a présenté que cette fois-là l'offrande pascalle. במדבר א, א: וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינִי, בְּאַהֲל מוֹעֵד: בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית, לִצְאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם--לֵאמֹר. שְׂאוּ, אֶת-רֹאשׁ כָּל-עֵדֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל... Bamidbar 1, 1 : D.ieu parla à Moïse, dans le désert de Sinaï, dans la tente d'assignation, le premier jour du second mois de la deuxième année après leur sortie du pays d'Egypte : « Faites le relevé de toute la communauté... ».	Afin de ne pas discréditer Israël, le chapitre de Pessa'h n'est pas à sa place chronologique
'D'où l'on apprend...': Ne savait-on pas déjà le non-respect chronologique ? לקוטי שיחות: אף כאשר מודגש בתורה הזמן של הענינים והציוויים, והיינו ש(נראה ש)הכתוב מבקש להודיע את סדר הציוויים והמאורעות הללו, גם אז יתכן ש"אין סדר מוקדם ומאוחר בתורה". Likouté Si'hot : Même lorsque la Torah précise explicitement la <u>date</u> d'une injonction, semblant accorder de l'importance à la <u>chronologie</u> – même dans ce cas « la Torah ne respecte pas d'<u>ordre</u> chronologique ».	2 Aucun <u>ordre</u> chronologique. Même si la date est précisée !
Etant au désert, Israël avait-il l'obligation d'offrir l'agneau Pascal ? רש"י בא יב, כה: וְהָיָה כִּי תִבְאוּ. תִּלְהָה הַכְּתוּב מִצְוָה זוֹ [של קרבן פסח] בְּבִיאָתָם לָאֶרֶץ וְלֹא נִתְחַיְבוּ בְּמִדְבָּר אֶלָּא פֶסַח אֶחָד שֶׁעָשׂוּ בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית עַל פִּי הַדְּבוּר: Rachi sur Bo 12, 25 : L'application de la Mitsva [de l'agneau Pascal] est ici suspendue jusqu'à l'entrée dans le pays. Ils n'ont été tenus de fêter, dans le désert, qu'un seul Pessa'h, et ce sur ordre divin exprès pendant la deuxième année. תוספות קידושין לו, ב: היינו גנותם שנשתהו ליכנס לארץ עד מ' שנה מפני עון מרגלים ולפיכך לא נצטוו. לקוטי שיחות: אם כן, הרי אין זה שייך רק לקרבן פסח, אלא לכל המצוות התלויות בארץ ובכניסה לארץ. Tosafot sur Kiddouchin 37b : Le discrédit est qu'ils ont attendu quarante ans avant d'entrer en Israël, à cause de la faute des Explorateurs et ne purent donc accomplir cette Mitsva. Likouté Si'hot : S'il en est ainsi, ce discrédit n'est pas que pour le Pessa'h, mais toutes les Mitsvot de la terre d'Israël.	3 En quoi est-ce un discrédit ?! Ils n'avaient pas l'obligation du Pessa'h dans le désert !
En quoi le positionnement d'un chapitre jette un discrédit sur Israël ? לקוטי שיחות: אם "גנותן של ישראל" הוא דבר שאין התורה רוצה בו, למה לה לספר "גנותן של ישראל" בכלל? ומובן מזה, שעיקר הקפידא בכך היא בנוגע ל"פרשה שבראש הספר", כי הפתיחה (של ספר וכיוצא בזה) צריכה להיות בענין של "חיבתן של ישראל". Likouté Si'hot : Si le « discrédit d'Israël » est une chose que la Torah ne désire pas, pourquoi alors le raconter ? D'ici nous comprenons que la Torah cherche surtout à éviter de mentionner le discrédit dans « le premier chapitre du livre », car le <u>commencement</u> (d'un livre et de toute chose) doit traiter d'un sujet évoquant « l'amour d'Israël ».	4 Le premier chapitre doit traiter de l'amour d'Israël

Analysons les « premiers chapitres » des précédents livres	5
רש"י שמות א, א: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אע"פ ש'מנאן ב'חיתקו ב'שמותם חזר ומנאן במיתקו להודיע חבטן. Rachi sur Chemot 1, 1 : Et ceux-ci sont les noms des fils d'Israël. Le texte les a certes déjà comptés de leur vivant en indiquant leurs noms. Il les compte à nouveau après leur mort pour montrer combien ils sont chéris pour D.ieu. רש"י ויקרא א, א: [ויקרא] אֶל מֹשֶׁה. לְכָל דְּבָרוֹת וּלְכָל צְוִיִּים, קִדְמָה קְרִיאָה לְשׁוֹן חֶבֶה. Rachi sur Vayikra 1, 1 : Il appela Moïse. Toutes les fois que D.ieu s'est adressé à Moïse en lui 'parlant', en lui 'disant' et en lui 'ordonnant', il a commencé par 'l'appeler' - expression d'affection. רש"י במדבר א, א: מִתּוֹךְ חֶבְתָּן לִפְנֵי מוֹנֶה אוֹתָם כֹּל שָׁעָה. Rachi : C'est l'amour qu'Il leur porte qui L'incite à les compter à tout moment. לקוטי שיחות: היה זה מתאים, שפתיחת ספר במדבר תהיה במעלתם של בני ישראל, שקיימו בפועל את ציווי השם... בשלימותו ובמילואו – בכך שכל בני ישראל הקריבו את קרבן ה' במועדו, במשכן, כדבעי למהוי (עד כדי התביעה "למה נגרע"... וכן חיבתם של בני ישראל לפני הקב"ה, שקיבל את טענתם ובקשתם). Likouté Si'hot : Il aurait été logique que le commencement du livre des Nombres traite de la vertu d'Israël, ayant accompli parfaitement l'ordre divin en offrant le sacrifice en son temps, comme il se doit (certains ayant même exigé « pourquoi serions-nous privés », et D.ieu leur prouva Son amour en acceptant leur argument et demande).	Le premier chapitre des Nombres devait raconter l'histoire du Pessa'h exprimant l'amour d'Israël
Réponse de Rachi : « Cela aurait jeté un discrédit sur Israël »...	6
לקוטי שיחות: מצד הבקשה והטענה של מתי מספר מ'ישראל "למה נגרע", נתן הקב"ה זמן נוסף לקרבן פסח, מאורע שלא מצינו בשום מצוה אחרת או קרבן אחר (שבהם הכלל הוא – עבר יומו בטל קרבנו). ומתעוררת השאלה: איך יתכן שבכל ל"ט שנה שהיו בני ישראל במדבר לא תבעו ובקשו מהקב"ה "למה נגרע", שרצונם להקריב את ה"קרבן לה", קרבן הפסח (ובפרט שהוא הקרבן שהצילים במצרים והביא לגאולה ממצרים)? Likouté Si'hot : Suite à la demande de quelques personnes, D.ieu donna une date supplémentaire pour le Pessa'h, du jamais vu dans aucune autre Mitsva ou sacrifice (dans lesquels le principe est : « si la date est dépassée - le sacrifice est annulé »). La question est évidente : comment, pendant trente-neuf dans le désert, personne (!) n'exigea et demanda à D.ieu d'offrir le Pessa'h (surtout qu'il s'agit du même sacrifice qui les sauva d'Egypte et entraîna la sortie d'Egypte) ?	Le discrédit : Au désert, personne ne pense à exiger à D.ieu le Pessa'h ?!
Pourquoi Moïse et Aaron ne l'ont pas exigé ?	7
לקוטי שיחות: תפקיד נשיאי ישראל הוא לכל לראש - וזהו כל ענינם - לחשוב על בני ישראל ולפעול למענם... אילו היו משה ואהרן מבקשים מהקב"ה להקריב את קרבן הפסח, והיו פועלים זאת, הרי זה גופא היה מביע את "גנותן של ישראל" באופן גדול יותר, בהראותם שזהו קרבן לה' שאפשר לפעול את הקרבתו ע"י בקשה לה'. משה ואהרן, בהיותם רועים נאמנים, ויתרו על העילוי שלהם עצמם... ובלבד שישמרו על כבודן של ישראל. Likouté Si'hot : Le rôle essentiel des Chefs d'Israël est avant tout, de penser aux enfants d'Israël et d'agir pour eux. Si Moïse et Aaron avaient demandé à D.ieu de pouvoir d'offrir l'agneau Pascal, et que cela avait abouti, cela même aurait été un 'discrédit d'Israël' de premier ordre, montrant ainsi qu'en le demandant à D.ieu, ce sacrifice est possible. Moïse et Aaron, étant des 'bergers fidèles', ont renoncé à leur élévation personnelle, pour préserver l'honneur d'Israël.	Moïse et Aaron, Chefs d'Israël, font tout pour préserver l'honneur d'Israël
Enseignement : « la Torah ne respecte pas un ordre chronologique »	8
לקוטי שיחות: חיוב פסח שני (החידוש שבפרשה זו) אין ענינו כאופן החיוב בפסח ראשון (ובכלל – כשאר המצוות) שנקבע וצריך להתקיים מלכתחילה ע"פ סדר התורה (בזמנו), אלא הוא באופן שלא ע"פ סדר, עבור אלו שלא הקריבו את הפסח בזמנו... ובעבודת ה' זהו ענין עבודת התשובה, שאין היא דרכו של האדם העובד את ה' בדרך הישר... אלא זוהי עבודתו של מי שנכשל, חטא ופגם ועבר את הדרך... במשך כל השנים "שהיו ישראל במדבר", היו במצב של לאחר החטא וממילא נדרשה מבני ישראל עבודה של "אין סדר", עבודת התשובה. בפרשתנו אנו לומדים את גודל הענין של הבקשה "למה נגרע". על-דרך-זה מובן בנוגע לבקשות ותפלות של בני ישראל בכלל, ועאכ"כ – בנוגע לבקשה הנפשית של כאו"א מישראל שתבוא הגאולה האמיתית והשלמה מיד! Likouté Si'hot : L'obligation du second Pessa'h (qui est la nouveauté de notre Paracha), ne ressemble pas à l'obligation du premier Pessa'h qui (comme les autres Mitsvot) doit être célébré dans un 'ordre' établi ('en son temps'). Le second Pessa'h ne suit pas 'l'ordre' : il est destiné à ceux qui ne purent offrir le premier Pessa'h 'en son temps'... Dans le service Divin, cela représente la Techouva, le retour, qui ne concerne pas l'homme qui sert D.ieu dans le droit chemin, mais plutôt le service de celui qui a trébuché, a fauté et a quitté la route. Toutes les années qu'Israël « séjourna dans le désert », ils étaient après la faute, et devaient chercher à servir D.ieu dans un chemin ne suivant pas « l'ordre » - la Techouva. Dans notre Paracha, nous apprenons la grandeur de la demande « pourquoi serions-nous privés ». Il en est de même pour les demandes et prières des enfants d'Israël, et à plus forte raison pour la demande profonde de chaque juif : que la délivrance vienne enfin, Now !	Dans le désert, les Juifs, en état de Techouva, ne suivent plus « l'ordre », ils devaient exiger un Pessa'h « hors ordre ». Nous aussi : exigeons la délivrance !
Conclusion : Le chapitre traitant de Pessa'h représente un discrédit sur Israël : étant alors en Techouva – 'hors ordre', pourquoi personne n'exigea le Pessa'h ? Moïse et Aaron ne dirent rien pour préserver l'honneur d'Israël.	